

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา Influencing Factor for Good Governance Implementation of the Sub-District Administrative Organization in Phranakhon si Ayutthaya Province

นงนารถ หวังเทพอนุเคราะห์¹/ปิยากร หวังมหาพร²
Nongnart Wangtepanukroh¹ /Piyakorn Whangmahaporn²

¹หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

¹Doctor of Philosophy in Public Administration Graduate College of Management, Sripatum University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²Doctor of Philosophy in Public Administration Graduate College of Management, Sripatum University

*Corresponding author Email: nongnartwh999@gmail.com, Piyakorn.wh@spu.ac.th

(Received: 9 January, 2022; Revised : 10 March, 2022 ; Accepted : 7 May, 2022)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้วิธีศึกษาแบบเชิงผสม การวิจัยเชิงปริมาณศึกษาจากบุคลากร จำนวน 465 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สหสัมพันธ์ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้บริหารและประชาชน จำนวน 24 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล มี 9 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านสภาพแวดล้อม มีคะแนนค่าเฉลี่ยมากที่สุด และรองลงมาตามลำดับ คือ 2) ด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านงบประมาณ 4) ด้านโครงสร้างองค์กร 5) ด้านการสื่อสารภายใน 6) ด้านนโยบายองค์กร และ 7) ด้านค่านิยม/วัฒนธรรม 8) ด้านทรัพยากรบุคคล และ 9) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล มี 10 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม/จริยธรรม มีคะแนนค่าเฉลี่ยมากที่สุด และรองลงมา คือ 2) ด้านความเสมอภาค 3) ด้านหลักนิติธรรม 4) ด้านการตอบสนอง 5) ด้านความรับผิดชอบ 6) ด้านการเปิดเผย/โปร่งใส 7) ด้านการกระจายอำนาจ 8) ด้านประสิทธิภาพ 9) ด้านการมีส่วนร่วม และ 10) ด้านประสิทธิภาพ มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ทั้ง 9 ตัวแปรมีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์มากที่สุด และความสัมพันธ์รองลงมาตามลำดับ คือ 1) ด้านทรัพยากรบุคคล 2) ด้านการสื่อสารภายในองค์กร 3) ด้านนโยบายองค์กร 4) ด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร 5) ด้านค่านิยม/วัฒนธรรม 6) ด้านโครงสร้างองค์กร 7) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 8) ด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ต่ำสุด และเมื่อ

ทดสอบพยากรณ์สมการการทำนายตัวแปรทั้ง 9 ตัวแปร (วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ) พบว่า มีตัวแปรเพียง 3 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรบุคคล และด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาอุปสรรค ผู้บริหารขาดหลักคิดการบริหาร เพื่อช่วยเหลือและรับมือกับสถานการณ์พลิกผันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 องค์การขาดบุคลากร ขาดจรรยาบรรณต่อการปฏิบัติหน้าที่ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง แนวทางการพัฒนา เน้นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึง รับรู้ รับทราบ ข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายมากขึ้น และดึงทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมกันตามช่องทางต่างๆ อย่างเปิดเผย/โปร่งใส และรับฟังความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาประชาชนได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The purpose of this research was to study good governance implementation and influencing factors for good governance implementation of the sub-district administrative organization in Phra Nakhon Si Ayutthaya province. The mixed-method research was used in this study. In the quantitative session, it was conducted on 465 personnel by using a research questionnaire and analyzing the data with average, percentage, standard deviation, and linear multiple regression analysis. In the qualitative session, 24 personnel who were executive officers were interviewed, and the data were analyzed by interpretation. The study was found that there were 9 influencing factors for good governance implementation as 1) Environment which was the maximum average score and 2) Leadership 3) Budget 4) Organization structure 5) Internal communication 6) Corporate policy 7) Value/culture 8) Human resource and 9) Information technology which were the minimum average score. There were 10 good governance implementations as 1) Moral/Ethics which were the maximum average score and 2) Equality 3) Rule of Law 4) Response 5) Responsibility 6) Disclosure/transparency 7) Decentralization 8) Effectiveness 9) Participation and 10) Efficiency which were the minimum average score. When analyzing the relationship between influencing factor and good governance implementation, it was found that all 9 variables were related to good governance implementation. The budget was the most correlated as shown in the followings 1) Human resources 2) Internal communication 3) Corporate policy 4) Leadership 5) Value/culture 6) Organization structure 7) Information technology and 8) Environment which was the less correlated. When forecasting equation test for prediction of all 9 variables (multiple regression analysis) it was found that only 3 variables have influenced good governance implementation. The most influencing variable was budget, and the second was human resource and environment respectively. The obstacle was the lack of management principles from the executive officer for effective help and cope with the changing situation especially the spread of COVID-19, lack of manpower, lack of ethics for duty, and lack of real participation from citizens. For suggestions, It should

emphasize on the information disclosure through website channels to give opportunity for people to access, get to know, and get a wider variety of information and convince all sectors to participate in various channels openly/transparent and get feedback on how to solve people's problems quickly, in a timely manner.

Keywords: Influencing factor implementation, Good Governance

บทนำ

ปัญหาและความท้าทายของประเทศไทยตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาและปฏิรูปประเทศ ที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับการกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศให้มีความมั่นคง ยั่งยืน และการพัฒนาความเข้มแข็งของท้องถิ่น ตามรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในพื้นที่ให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยึดหลักประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมแก่เยาวชน ประชาชนในท้องถิ่น ในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ประชาธิปไตยสำหรับประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่ประชาชนในท้องถิ่นและสังคมในภาพกว้างทั้งในระดับนานาชาติให้การยอมรับในระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่นของประเทศไทย อีกทั้งปัญหาและความท้าทายของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ประเทศในช่วงเปลี่ยนผ่านการปฏิรูปต่อบริบทของการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อีกประการคือ การเสริมสร้างศักยภาพในการพึ่งตนเองของท้องถิ่น และการเป็นกลไกสำคัญเชิงพื้นที่เพื่อการขึ้นำการพัฒนาของพื้นที่และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนนากลไกของท้องถิ่น ร่วมสร้างความมั่นคง มั่งคั่งอย่างยั่งยืนแก่พื้นที่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่น โดยเน้นการเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาการบริหารและการจัดบริการสาธารณะตามบริบทภารกิจของท้องถิ่น และสิ่งสำคัญอย่างสูงสุดคือการธำรงไว้ซึ่งการเรียนรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีการทำงานของการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยในทุกๆ การกิจ (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กลุ่มงานยุทธศาสตร์และนโยบาย, 2560: 1)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาปรับปรุงองค์กรตามกรอบแนวทางยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ให้เกิดประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง และเป็นกลไกการปกครองที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริงและทั่วถึงในทุกพื้นที่ แก้ไขข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อลดภาระต่าง ๆ ของส่วนกลาง (ยุติธรรม ปัทมะ, 2558: 2) อีกทั้ง ผู้บริหารเป็นบุคลากรในท้องถิ่นที่ได้รับเลือกมาจากประชาชนในท้องถิ่นเพื่อบริหารจัดการท้องถิ่นตนเอง จึงถือว่าประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการใช้อำนาจรัฐดูแลตนเองมากขึ้น รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐ ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ ตลอดจนการดำเนินงานของ อปท. ตอบสนองความต้องการของประชาชนคนอย่างเป็นธรรม (ปริยดา สุทธิสริ, 2556: 20) ประชาชนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลตามหลักความโปร่งใสเป็นธรรม และลดการทุจริตในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560: 9) รวมถึงการกระจายอำนาจเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นกับส่วนกลาง ให้มีความอิสระการบริหารจัดการแก่ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น พร้อมให้

อำนาจในการกำกับดูแลเพื่อป้องกันมิให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อน และได้รับการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น" และ "การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติแต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศโดยรวม (กรมอนามัย, 2560: 58)

จากผลการศึกษาของ (ศิริชัย เพชรรักษ์, 2553: 108) พบว่า ปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น คือ 1) ประสิทธิภาพการดำเนินงานมีความล่าช้าในการตัดสินใจ ต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ จำนวนมาก กว่าจะมีถึงผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจได้ ส่วนกลางขาดความยืดหยุ่นของระเบียบ 2) การจัดทำบริการสาธารณะไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ผู้มีอำนาจตัดสินใจมีโอกาสรู้ข้อมูล ลักษณะของปัญหา ผลประโยชน์ รับรู้ความต้องการและความแตกต่างอันหลากหลายของพื้นที่ต่าง ๆ ได้น้อยมาก รูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหามีเพียงรูปแบบเดียวใช้ในทุกพื้นที่ ทำให้การใช้ทรัพยากรในแต่พื้นที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละชุมชนท้องถิ่น 3) อุปสรรคต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ ปิดโอกาสที่ประชาชนจะได้เรียนรู้ฝึกฝน มีประสบการณ์ในการร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจการใด ๆ ของชุมชนท้องถิ่นตนเอง ทำให้ขาดความเป็นเจ้าของ ส่งผลให้การดำเนินการต่าง ๆ ขาดความต่อเนื่องและยั่งยืน อีกทั้งทำให้ชุมชนขาดการพัฒนาที่ยั่งยืน และผลงานวิจัยของ (ปิยากร หวังมหาพร, 2563) พบปัญหาอุปสรรคคือ บุคลากรไม่เพียงพอ สมรรถนะของบุคลากร งบประมาณไม่เพียงพอ ความเร่งด่วนของนโยบายที่เข้าแทรกการทำงานประจำ ความเข้มแข็งขององค์กรภาคประชาชน การสนับสนุนจากรัฐบาลและความพร้อมทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ รัฐบาลต้องทบทวนภารกิจและงบประมาณ ให้สอดคล้อง จัดลำดับความเร่งด่วนในการทำงาน พร้อม ๆ กับต้องเร่งในการพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ ให้มีความรู้ ความสามารถเพียงพอในการทดแทนบุคลากรที่กำลังจะเกษียณ ตลอดจนต้องหันมาให้ใช้เทคโนโลยีในการทำงานมากขึ้น เพื่อทดแทนบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ที่สำคัญคือ ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรภาคประชาชนให้เข้มแข็งในการเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 8) ได้ว่า ประเทศไทยยังประสบปัญหาด้านคุณภาพคนไม่สูงมากนัก ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ มีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และไม่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ข้ำปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาวะที่ประชากรส่วนใหญ่เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว รวมถึงปัญหาคุณภาพการบริการสาธารณะ คุณภาพการศึกษา บริการสาธารณสุข ระบบโลจิสติกส์ ระบบน้ำ ยังไม่เป็นระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์ การพัฒนาที่ล่าช้า การบริหารจัดการขาดเอกภาพ การบริการไม่ทั่วถึง ไม่เพียงพอ ไม่มีคุณภาพ กระจุกตัวอยู่แต่ในเมือง ผลพวงจากปัญหาบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพน้อย ขาดความโปร่งใส และขาดความรับผิดชอบ ขาดความต่อเนื่องของการดำเนินงาน ขณะที่การบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ และกฎระเบียบต่าง ๆ ล้าสมัยไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ธรรมชาติและการบริหารจัดการไม่บรรลุเป้าหมาย ความล่าช้าและไม่มาตรฐานสากล มีขนาดโครงสร้างใหญ่และเกิดปัญหาซับซ้อนยิ่งขึ้น ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรก็สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน กระบวนการจัดสรรงบประมาณใช้เวลานาน ไม่ทันกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมถึงการใช้จ่ายไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะขาดความโปร่งใสและขาดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน ดังนั้น ภายใต้สถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพ โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม เชื่อมโยงกับประชาชน นำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ชุมชนและพัฒนางานได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัย 9 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล แนวคิดหลักธรรมาภิบาลและผลงานวิจัย ดังต่อไปนี้

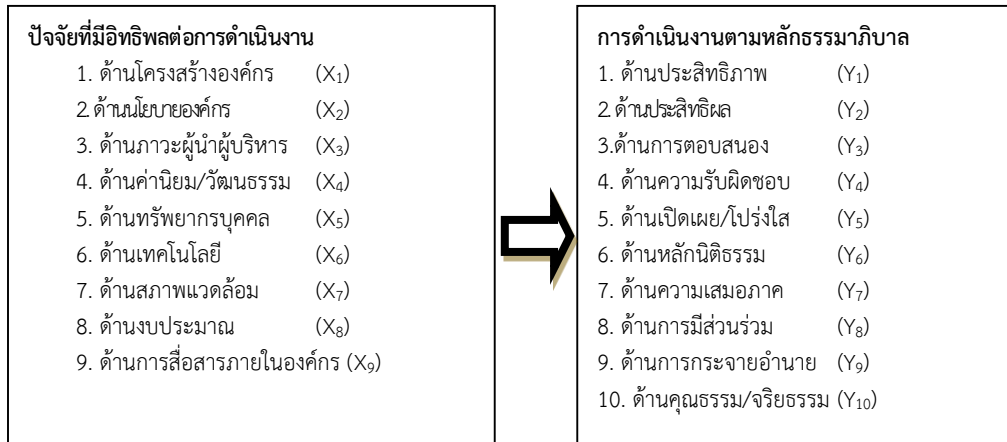
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีผู้ศึกษาผลงานวิจัยเรื่อง ความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ พบว่า 1) ปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จสูงสุด รองลงมาคือ 2) ปัจจัยความชัดเจนของยุทธศาสตร์ 3) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) ปัจจัยความเหมาะสมด้านโครงสร้างของหน่วยงาน และ 5) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ แนวทางคือกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดีของผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญ จัดหาสื่อสารสนเทศหลักธรรมาภิบาลมาเผยแพร่เพื่อเพิ่มการปลูกฝังหลักธรรมาภิบาล และสื่อสารให้บุคลากรเข้าใจตรงกันในหลักธรรมาภิบาลทุกฝ่าย และปลูกจิตสำนึกรักและผูกพันองค์กร (วรชัย สิงห์ฤกษ์, 2559) ส่วนผลการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง พบว่า 1) ปัจจัยการวางแผน มีความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้มากที่สุด รองลงมาคือ 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านการประเมินผลองค์กร/หน่วยงาน 4) ด้านบุคลากร 5) ด้านนโยบาย และ 6) ด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนปัญหาและอุปสรรคคือ ขาดความร่วมมือของทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม จัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล ขาดการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (ชาญยุทธ์ พวงกำหยาด, 2559) และผลการศึกษาการบริหารการเปลี่ยนแปลง: บทบาทของภาวะผู้นำและการสื่อสารในองค์กร ถือว่ามีความสำคัญอย่างมากสำหรับองค์กรในปัจจุบัน ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและการแข่งขันที่รุนแรงยิ่งขึ้น องค์กรจำเป็นต้องขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ เพื่อความอยู่รอด เจริญเติบโต และสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างมั่นคงยั่งยืนภายใต้สถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาอนาคตได้ ดังนั้น บทบาทของภาวะผู้นำและการสื่อสารภายในองค์กร ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ชาติชาย คงเพ็ชรดิษฐ์, 2559)

สำหรับผลการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) ด้านหลักนิติธรรม มีความสำคัญต่อการบริหารงานมากที่สุด รองลงมาคือ 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า โดยเน้นการบริการประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของงาน ปัญหาและอุปสรรค พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากประชาชนที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำงานร่วมกับเทศบาล ขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้นต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

เป็นเหตุให้โครงการหรือกิจกรรมเหล่านั้นไม่ประสบความสำเร็จ (ประวิช นิลวัชรเมธี, 2556) สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก พบว่า 1) ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ 2) ด้านหลักความมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม 3) หลักความคุ้มค่า 4) หลักคุณธรรม และ 5) หลักความโปร่งใส ส่วนปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาล อันดับ 1 คือ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมาคือ 2) ด้านการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน 3) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 4) กลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล แนวทางรูปแบบของการพัฒนาเชิงบูรณาการ คือ ยกระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรในด้านการพัฒนาผู้นำ การจัดระบบและกระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ รวมถึงการพัฒนา กลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีการสื่อสารที่หลากหลายระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง (ธนบดี ฐานะขาลา, 2560) ส่วนผลการวิจัยเรื่อง ความช่วยเหลือระหว่างประเทศความร่วมมือกันระหว่างนักสังคมสงเคราะห์และการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ประเทศเคนยา พบว่า หลักธรรมาภิบาลมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อความร่วมมือต่องานความช่วยเหลือระหว่างประเทศต่าง ๆ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันในประเทศเคนยา คือ การปรับตัวเข้าหากันเพื่อสร้างความร่วมมือกลุ่มย่อย ๆ และก่อให้เกิดประโยชน์ในการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วม (Blumel, 2000) ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา อยู่ในระดับน้อย ทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับ คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ข้อเสนอแนะคือ ควรจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนให้แบบครบวงจรทั้งแหล่งผลิตและแหล่งขายสินค้า และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเองด้วยการจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน (ณัฐวัฒน์ สิริพรูฒ, 2560) สอดคล้องผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดลพบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับคือ 1) ด้านการรับผลประโยชน์ 2) ด้านการประเมินผล 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการดำเนินการ และระดับปานกลางคือ ด้านการวางแผน (อัศรฤช นุ่นจันทร์, 2560) แตกต่างจากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับคือ 1.1) ด้านบุคคล รองลงมา คือ 1.2) ด้านชุมชน 1.3) ด้านการสื่อสาร 2) การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับคือ 2.1) การจัดทำแผนพัฒนา รองลงมา 2.2) การจัดทำข้อบัญญัติ 2.3) การจัดซื้อจัดจ้าง 3) ปัจจัยด้านการสื่อสารและด้านศักยภาพองค์การ ข้อมูลเชิงคุณภาพสอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณว่า 1) ด้านบุคคล 2) ด้านชุมชน 3) ด้านศักยภาพองค์การ และ 4) ด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชน (กานต์ เสกขุนทด, 2557) สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิภาพในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม พบว่า ประสิทธิภาพในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการบริการสาธารณะอยู่ในระดับมาก แนวทางคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงบทบาทตนเองในกระบวนการการมีส่วนร่วมต่าง ๆ และจัดให้มีแผนดำเนินงานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างแท้จริง โดยการจัดทำแผนและนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม (พีรพัฒน์ เก้ากัญญา, 2558)

สำหรับการทบทวนแนวคิดธรรมาภิบาล พบว่า มีองค์ประกอบ 6-10 หลัก ในงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยใช้หลักธรรมาภิบาล 10 หลัก ได้แก่ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการระ

รับผิดชอบ 5) หลักความเปิดเผย/โปร่งใส 6) หลักนิติธรรม 7) หลักความเสมอภาค 8) หลักการกระจายอำนาจ 9) หลักการมีส่วนร่วม 10) หลักคุณธรรม/จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555: 16 - 22) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Research framework)

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed research methodology) แบบผสมครั้งต่อครั้งแบบ 2 ภาค (Two-phase design) (Creswell & Plano Clark, 2007; Creswell, 2015) โดยรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณจากแบบสอบถามและเชิงคุณภาพจากสัมภาษณ์ ในช่วงระหว่างเดือน ตุลาคม 2563 ถึง สิงหาคม 2564 ประกอบกับการวิเคราะห์การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนประชากร 465 คน ผู้วิจัยพิจารณาเลือกโดยใช้เกณฑ์ผลคะแนนสูงสุด จากผลการประเมินด้านหลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งสิ้น 121 ตำบลเลือกเหลือเพียง 16 ตำบล จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม Cluster Sampling (Thompson, S. K., 1990: 1050-1059) โดยใช้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยของการสุ่ม เพื่อหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละสังกัด ตามสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แบ่งตามเพศชายและหญิง เพศชาย จำนวน 160 คน และเพศหญิง จำนวน 304 คน รวมทั้งสิ้น 465 คน ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกตัวแทนจากกลุ่มบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง พิจารณาเลือกจาก อบต. ที่ได้คะแนนสูงสุด 6 อันดับแรก ผลการประเมินด้านหลักธรรมาภิบาล โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 3) ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ 4) ผู้แทนประชาคมองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น 24 คน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์การพัฒนางานองค์การสู่ความยั่งยืนและแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล 2) แบบสัมภาษณ์ตัวแทน 3 กลุ่ม ในส่วนของขั้นตอนการดำเนินงานและการวิเคราะห์ข้อมูล โดย

ศึกษาข้อมูลเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจนเพียงพอในการสร้างเครื่องมือ จากนั้นสร้างเครื่องมือแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและนิยามที่กำหนดไว้ แล้วนำเครื่องมือมาทดสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน จำนวน 5 ท่าน คือ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล และ 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์การบริหาร ด้วยเทคนิคการตรวจสอบ IOC (Index of Item-Objective Congruence) ประเมินค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามเป็นคำถามรายข้อ ทุกข้อคำถามไม่ต่ำกว่า 0.80 คะแนน ถือว่าเป็นคำถามที่ยอมรับได้และนำไปทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทดลองใช้ (Try-out) หรือทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มที่ไม่ได้ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์ของ Cronbach's Alpha Coefficient (กัลยา วาณิชบัญชา, 2553: 34-36) ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้คะแนนค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ถือว่าอยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือและยอมรับได้ กำหนดตัวแปรชนิดอัตราส่วน (Ratio Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์วัดของ (Likert, 1981: 69) ลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยเรียงลำดับจากน้อยที่สุดไปยังมากที่สุด เครื่องมือที่ใช้ จำนวน 465 ชุด สถิติที่ใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สหสัมพันธ์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยค่า (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบสมการทำนายของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากนั้นผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อมูล ตามช่วงเวลาที่กำหนด ขณะเดียวกันเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 คน เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ส่วนเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า Triangulation (Denzin, 1978: 390) ในคราวเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 304 คน มีสถานภาพสมรส จำนวน 228 คน อยู่ในตำแหน่งอื่น ๆ จำนวน 262 คน มีอายุตัวระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 151 คน มีอายุงานระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 119 คน จบการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 271 คน และมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 200 คน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการศึกษาพบว่า

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน

	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน	$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับที่
1	ด้านโครงสร้างองค์กร	3.98	0.735	มาก	3
2	ด้านนโยบายองค์กร	3.91	0.714	มาก	5
3	ด้านภาวะผู้นำ	3.99	0.764	มาก	2
4	ด้านค่านิยม/วัฒนธรรม	3.91	0.723	มาก	5
5	ด้านทรัพยากรบุคคล	3.90	0.793	มาก	6
6	ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.83	0.819	มาก	7
7	ด้านสภาพแวดล้อม	4.00	0.744	มาก	1
8	ด้านงบประมาณ	3.99	0.782	มาก	2
9	ด้านการสื่อสารภายใน	3.96	0.751	มาก	4
	ภาพรวม	3.91	0.722	มาก	

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลพบว่า ด้านสภาพแวดล้อม มีคะแนนค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านการสื่อสารภายใน ด้านนโยบายองค์กร และด้านค่านิยม/วัฒนธรรม ด้านทรัพยากรบุคคล และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

	การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับที่
1.	ด้านประสิทธิภาพ	3.94	0.869	มาก	6
2.	ด้านประสิทธิผล	3.96	0.849	มาก	5
3.	ด้านการตอบสนอง	3.98	0.888	มาก	4
4.	ด้านความรับผิดชอบ	3.98	0.861	มาก	4
5.	ด้านการเปิดเผยโปร่งใส	3.98	0.861	มาก	4
6.	ด้านหลักนิติธรรม	3.99	0.881	มาก	3
7.	ด้านความเสมอภาค	4.01	0.874	มาก	2
8.	ด้านการมีส่วนร่วม	3.96	0.861	มาก	5
9.	ด้านการกระจายอำนาจ	3.98	0.827	มาก	4
10.	ด้านคุณธรรม/จริยธรรม	4.04	0.880	มาก	1
	ภาพรวม	3.98	0.797	มาก	

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ด้านคุณธรรม/จริยธรรม มีคะแนนค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านการตอบสนอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านการเปิดเผย/โปร่งใส ด้านการกระจายอำนาจ ด้านประสิทธิผล ด้านการมีส่วนร่วม และด้านประสิทธิภาพ มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้สถิติ Correlation Analysis โดยใช้สัญลักษณ์อักษรย่อแทนปัจจัยแต่ละตัวแปรดังนี้

X ₁ คือ ด้านโครงสร้างองค์กร	Y ₁ คือ ด้านประสิทธิภาพ
X ₂ คือ ด้านนโยบายองค์กร	Y ₂ คือ ด้านประสิทธิผล
X ₃ คือ ด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร	Y ₃ คือ ด้านการตอบสนอง
X ₄ คือ ด้านค่านิยม/วัฒนธรรม	Y ₄ คือ ด้านความรับผิดชอบ
X ₅ คือ ด้านทรัพยากรบุคคล	Y ₅ คือ ด้านการเปิดเผย/โปร่งใส
X ₆ คือ ด้านเทคโนโลยี	Y ₆ คือ ด้านหลักนิติธรรม
X ₇ คือ ด้านสภาพแวดล้อม	Y ₇ คือ ด้านความเสมอภาค
X ₈ คือ ด้านงบประมาณ	Y ₈ คือ ด้านการมีส่วนร่วม
X ₉ คือ ด้านการสื่อสารภายในองค์กร	Y ₉ คือ ด้านการกระจายอำนาจ
XX คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล	Y ₁₀ คือ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม

YY คือ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ด้านการสื่อสารภายในองค์กร (X₉) กับด้านการมีส่วนร่วม (Y₈) มีความสัมพันธ์สูง 0.387 รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ (X₈) กับด้านความรับผิดชอบ (Y₄) มีความสัมพันธ์สูง 0.376 ด้านงบประมาณ (X₈) กับด้านหลักนิติธรรม (Y₆) มีความสัมพันธ์ 0.373 ด้านงบประมาณ (X₈) กับด้านการมีส่วนร่วม (Y₈) มีความสัมพันธ์ 0.373 ด้านงบประมาณ (X₈) กับด้านความเสมอภาค (Y₇) มีความสัมพันธ์ 0.369 ด้านงบประมาณ (X₈) กับด้านเปิดเผย/โปร่งใส (Y₅) มีความสัมพันธ์ 0.369 และด้านสภาพแวดล้อม (X₇) กับด้านประสิทธิภาพ (Y₁) มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ 0.229 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า ส่วนความสัมพันธ์ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ด้านงบประมาณ (X₈) 0.388 รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรบุคคล (X₅) และด้านการสื่อสารภายในองค์กร (X₉) 0.374 ด้านนโยบายองค์กร (X₂) 0.353 ด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร (X₃) 0.335 ด้านค่านิยม/วัฒนธรรม (X₄) 0.334 และด้านสภาพแวดล้อม (X₇) มีความสัมพันธ์ต่ำสุด 0.276

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	XX	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y ₉	Y ₁₀	YY
X ₁	1	.779"	.736"	.724"	.686"	.630"	.609"	.650"	.663"	.823"	.275"	.287"	.276"	.321"	.307"	.298"	.293"	.317"	.273"	.278"	.318"
X ₂		1	.793"	.803"	.725"	.697"	.708"	.746"	.746"	.889"	.305"	.336"	.313"	.349"	.339"	.315"	.328"	.350"	.307"	.309"	.353"
X ₃			1	.793"	.745"	.717"	.712"	.756"	.738"	.890"	.293"	.322"	.307"	.332"	.303"	.301"	.309"	.316"	.319"	.285"	.335"
X ₄				1	.744"	.716"	.743"	.736"	.747"	.891"	.272"	.300"	.302"	.330"	.331"	.294"	.313"	.323"	.317"	.291"	.334"
X ₅					1	.739"	.735"	.762"	.757"	.880"	.342"	.346"	.352"	.353"	.361"	.325"	.337"	.359"	.326"	.345"	.374"
X ₆						1	.728"	.720"	.729"	.881"	.304"	.288"	.307"	.311"	.318"	.307"	.280"	.344"	.301"	.290"	.331"
X ₇							1	.779"	.729"	.859"	.229"	.235"	.229"	.292"	.269"	.261"	.251"	.259"	.244"	.275"	.276"
X ₈								1	.797"	.886"	.337"	.349"	.337"	.376"	.369"	.373"	.369"	.373"	.339"	.350"	.388"
X ₉									1	.880"	.294"	.341"	.342"	.360"	.366"	.342"	.341"	.387"	.354"	.311"	.374"
XX										1	.338"	.358"	.353"	.385"	.378"	.359"	.360"	.386"	.355"	.349"	.393"
Y ₁											1	.854"	.792"	.781"	.795"	.794"	.784"	.767"	.780"	.746"	.879"
Y ₂												1	.826"	.827"	.831"	.821"	.809"	.773"	.784"	.763"	.900"
Y ₃													1	.893"	.890"	.874"	.851"	.828"	.825"	.798"	.932"
Y ₄														1	.888"	.870"	.848"	.825"	.807"	.816"	.930"
Y ₅															1	.893"	.887"	.860"	.848"	.823"	.947"
Y ₆																1	.894"	.849"	.844"	.823"	.941"
Y ₇																	1	.875"	.867"	.847"	.941"
Y ₈																		1	.874"	.826"	.921"
Y ₉																			1	.822"	.917"
Y ₁₀																				1	.898"
YY																					1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทดสอบสมการการทำนายพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน	B	Std.Error	Beta	T	p-values
ด้านงบประมาณ	0.331	0.077	0.325	4.306	0.000
ด้านทรัพยากรบุคคล	0.239	0.070	0.238	3.420	0.001
ด้านสภาพแวดล้อม	-0.162	0.077	-0.152	-2.106	0.036
(Constant) ภาพรวม	2.378	0.193	-	12.313	0.000
R = 0.416		R ² = 0.173		F = 32.202	

*P < .05

จากตารางที่ 35 สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ

$$YY = 2.378 + .331(X_8) + .239(X_5) + -.162(X_7)$$

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$X(YY) = .325X(X_8) + .238X(X_5) + -.152X(X_7)$$

ผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณมีปัจจัยตัวแปรทั้งหมด 9 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปร 3 ตัว ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรบุคคล และด้านสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F = 32.202) จากสมการสามารถทำนายความผันแปรของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลได้ร้อยละ 2.99 (R² = 0.173) โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดคือ ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรบุคคล และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นอันดับสุดท้าย และในจำนวนปัจจัยทั้ง 3 ตัวแปรดังกล่าว พบว่า เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเข้าในสมการถดถอยแล้วมีแนวโน้มได้ค่าการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลลดลง -0.162 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีอิทธิพลในเชิงลบต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าเท่ากับ -0.152

สรุปสมมติฐานได้ว่า ปัจจัยที่เป็นไปตามสมมติฐานมี 3 ปัจจัย คือ 1) ด้านงบประมาณ 2) ด้านทรัพยากรบุคคล และ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานมี 6 ปัจจัย คือ 1) ด้านโครงสร้างองค์กร 2) ด้านนโยบายองค์กร 3) ด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร 4) ด้านค่านิยม/วัฒนธรรม 5) ด้านเทคโนโลยี และ 6) ด้านการสื่อสารภายในองค์กร

สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตารางที่ 5 สรุปผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	สรุปผล
โครงสร้างองค์กร	มอบอำนาจและการตัดสินใจความรับผิดชอบชัดเจน แต่องค์กรไม่สามารถจัดสรรบุคลากรให้ครบตามอัตราที่กำหนดได้
นโยบายองค์กร	นโยบายที่ดี สะท้อนถึงการแก้ไขปัญหาของประชาชนและ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและร่วมรับผิดชอบ
ภาวะผู้นำผู้บริหาร	มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ กล้าคิด กล้าทำ มีความรับผิดชอบ สร้างแรงจูงใจให้คนร่วมใจกันทำงานด้วยความเสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี
ค่านิยม/วัฒนธรรม	การประพฤติปฏิบัติของคนในองค์กรไปในทิศทางเดียวกัน นำไปสู่ความเข้าใจทัศนคติที่ดีต่อกันในทุกระดับ
ทรัพยากรบุคคล	คัดเลือกบุคลากรมีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งงาน และความรู้ความสามารถมอบงานตรงกับความรู้ และปริมาณงานที่เหมาะสม ปัจจุบันบุคลากรไม่สอดคล้องกับปริมาณงานที่ได้รับ
เทคโนโลยีที่ทันสมัย	ช่วยให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ประหยัดค่าใช้จ่าย ลดขั้นตอนการดำเนินงาน มีความผิดพลาดน้อย
สภาพแวดล้อม	มีความพร้อมวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน แสง เสียง อุณหภูมิที่เหมาะสมเพียงพอ จัดสถานที่รอบ อาคารเป็นระเบียบ สวยงาม ร่มรื่น ส่งผลให้คนรู้สึกผ่อนคลาย สดชื่นสบายตา รู้สึกมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีในหน้าที่การงาน
งบประมาณ	กำหนดแผนงานกับแผนเงินต้องสอดคล้องกันถึงจะส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้ หน่วยเงินจัดสรรงบประมาณล่าช้า
การสื่อสารภายในองค์กร	การสื่อสารระหว่างกันให้ชัดเจน เพื่อทำความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน เข้าใจตรงกัน เป้าหมายและแนวทางเดียวกัน ช่วยลดความขัดแย้งภายใน

ตารางที่ 6 สรุปผลปัญหาอุปสรรคและแนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

ปัญหาอุปสรรค	แนวทาง
1. ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพราะประชาชนขาดการตระหนักรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ขาดความเข้าใจกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กร	1. หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบ สร้างและปลูกจิตสำนึกในหน้าที่พลเมือง ควรประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจให้ประชาชน ในลักษณะเดินสายสัญจรแต่ละหมู่บ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง
2. ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล การประชาสัมพันธ์ และแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบและเรียนรู้ขององค์กรไม่เพียงพอ และไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน	2. ก่อนเขียนแผนและกำหนดโครงการประจำปี ควรมีการสำรวจความสนใจและความต้องการของประชาชน และของคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำมาบรรจุไว้ในโครงการ/แผนงานประจำปี

ปัญหาอุปสรรค	แนวทาง
3. ผู้บริหารขาดหลักคิดการบริหารจัดการ เพื่อรองรับสถานการณ์พลิกผันหรือรวดเร็ว ในการช่วยเหลือ เช่น การรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 ในลักษณะทันเหตุการณ์	3. หลักนิติธรรม ควรพัฒนาสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ที่ประชาชนควรรู้และเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน
4. บุคลากรองค์กรขาดความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริต และการยึดถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการ	4. หลักความโปร่งใส ก่อนดำเนินโครงการ ควรประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่างๆ และติดป้ายประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้ รับทราบ และหลังเสร็จสิ้นโครงการควรให้ประชาชนหรือตัวแทนประชาชนเข้ามาร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน ก่อนสรุปผลการรายงาน
5. ขาดประสิทธิภาพในระบบงาน การเงิน บุคลากร ผลลัพธ์ไม่ดี ส่งผลให้องค์กรอ่อนแอ ไม่มั่นคง	5. เน้นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์ทางโซเชียลมีเดีย เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น ควรให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนมากกว่านี้ร่วมกันตัดสินใจ เพื่อเป็นการพัฒนาความโปร่งใส เสมอภาค มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกรม ปกครองส่วนท้องถิ่นกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างฝ่ายต่างทำ ส่งผลให้การดำเนินงานซ้ำซ้อนกัน เกิดความขัดแย้ง	6. ควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ พัฒนาระบบการให้บริการให้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านคุณธรรม/จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในประเด็นผู้บริหารและพนักงานมีความซื่อสัตย์ สุจริต โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักคุณธรรม ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม มีขันติ อุดมคติ และมีความประพฤติดี สอดคล้องกับเชิงคุณภาพว่า ผู้บริหารได้มีการสร้างและปลูกฝัง คุณธรรม/จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และการให้บริการประชาชนที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ขยันหมั่นเพียร และอดทนต่อการปฏิบัติงาน ภายใต้กฎหมาย ระเบียบอย่างเคร่งครัด มีจิตเมตตาต่อผู้รับบริการและเป็นมิตร พร้อมให้การช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555: 16-22) ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรมและตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและจรรยาบรรณวิชาชีพ

ด้านประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ในประเด็นมีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสูงสุด มีระบบการติดตามและประเมินความคุ้มค่าของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการดำเนินงาน มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือที่

อย่างเหมาะสมกับงาน เกิดประโยชน์สูงสุด และความคุ้มค่า มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย เพื่อลดค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาในการทำงาน และมีการลดขั้นตอนการให้บริการหรือการทำงานที่ไม่จำเป็นลง เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สอดคล้องกับเชิงคุณภาพว่า การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพในภายใต้สภาวะขาดแคลนทั้งงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ลดต้นทุน ประหยัดระยะเวลา ประหยัดงบประมาณ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตลอดจนใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ประกอบกับการเกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 ที่ต้องมีการให้บริการประชาชนอย่างใกล้ชิด คลอบคลุม และทั่วถึง สอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์ (2559) ประสิทธิภาพการบริหารงานพบว่า ด้านงบประมาณ ด้านการจัดบุคคลเข้าทำงาน ด้านการประสานงาน ด้านการวางแผน ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการสั่งการหรืออำนวยการ และด้านการจัดองค์การ และสรุป ลอยใหม่ (2560: 9) ประสิทธิภาพคือ การใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสูงสุด การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาการทำงาน ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์คุ้มค่า รวมถึงการลดขั้นตอนการให้บริการ เพื่อต้องการเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น และการติดตามประเมินความคุ้มค่าของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการดำเนินการ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ในประเด็นความสัมพันธ์ที่ระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บริหารส่งผลให้สภาพแวดล้อมที่ดีภายในด้วย ส่งผลให้ช่วยลดความขัดแย้งภายในได้ สภาพแวดล้อมในหน่วยงานส่งต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานอย่างมาก มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ ความประทับใจของบุคลากรในการปฏิบัติงานมากที่สุด มีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น ทำเลที่ตั้งหน่วยงาน บรรยากาศ แสงสว่าง อุณหภูมิ ฝุ่นละออง เครื่องมือและอุปกรณ์ เหมาะสมและเพียงพอความต้องการ สอดคล้องกับเชิงคุณภาพว่า ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน แสง เสียง อุณหภูมิที่เหมาะสมเพียงพอ จัดสถานที่รอบ อาคารเป็นระเบียบ สวยงาม ร่มรื่น ส่งผลให้คนรู้สึกผ่อนคลาย สดชื่น สบายตา รู้สึกมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี จัดเก็บเอกสารเป็นระเบียบสืบค้นหาได้สะดวก ง่าย รวดเร็ว สะอาด สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัยที่ทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Daft (2001: 252) ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่นอกองค์การ พลังต่าง ๆ หรือส่วนประกอบทั้งหมด ซึ่งเกิดขึ้นนอกเส้นเขตแดนขององค์การ และมีผลต่อองค์การทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งขององค์การ องค์การต้องรับรู้และได้ตอบสนองสภาพแวดล้อมเพื่อความอยู่รอดขององค์การ (อำนาจ อีระวนิช, 2547) และเป็นพลังและเงื่อนไขทั้งหมดที่มีศักยภาพในการสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงาน และนำมาซึ่งความสำเร็จและความล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมายองค์กร ต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อให้้องค์กรสามารถตอบสนองต่อโอกาสที่เอื้ออำนวยอุปสรรค และแผนในอนาคต (อนิวัช แก้วจันทน์, 2550) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในองค์กร โดยมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับองค์กรโดยตรง และองค์กรสามารถควบคุมได้

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ในประเด็นหน่วยงานมีระบบสารสนเทศช่วยในการติดต่อประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและสะดวกมากขึ้น สามารถสืบค้นคว้าหาข้อมูลในระบบสารสนเทศได้สะดวก ง่าย ไม่ซับซ้อน และรวดเร็ว ช่วยให้ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ มีระบบติดตาม ควบคุม สั่งการ และรายงานผลการปฏิบัติงานผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การประชุมผ่านทางไกลด้วยระบบ Zoom เป็นต้น สอดคล้องกับเชิงคุณภาพว่า ช่วยให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ตลอดเวลาในช่องทางเว็บไซต์ขององค์กร พร้อมประชาชนและผู้เกี่ยวข้องสามารถร้องทุกข์ในระบบออนไลน์ได้โดยไม่เปิดเผยตัวตน

รวมถึงช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย ทดแทนกำลังคนที่ขาดแคลน ลดขั้นตอนการดำเนินงาน มีความผิดพลาดน้อย ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน การบริการให้เกิดความรวดเร็ว ถูกต้อง การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ แต่ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยีที่ทันสมัย สอดคล้องกับแนวคิดของ Martin (2008) เป็นเทคโนโลยีรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวม การจัดการ การสื่อสาร การนำเสนอ การใช้ข้อมูล รวมทั้งข้อมูล ที่ประมวลผลเป็นสารสนเทศ และหวน พันธุ์พันธ์ (2549: 41) มีประโยชน์ต่อการทำงาน ได้แก่ 1) ช่วยให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วมากขึ้น เพราะการประมวลผลและการรายงานผลสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว 2) ช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงานทั้งในด้านระยะทาง ระยะเวลา และรูปแบบในการสื่อสารข้อมูล 3) ช่วยให้การติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กรเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้การประสานงานทำได้มีประสิทธิภาพ 4) ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจร่วมกันได้อย่างถูกต้องตรงกัน รวมถึงมีข้อมูลที่ได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และนพปฏิล สุนทรนนท์ (2560: 32) ขณะที่การประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ได้มีการนำมาใช้ในหลายสาขาวิชาชีพ เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ การทำงาน การศึกษาหาความรู้ ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเร่งส่งเสริม ปลุกฝัง สร้างจิตสำนึกคุณธรรม/จริยธรรมภายในองค์กรทุกระดับ กำหนดเป็นตัวชี้วัดและประเมินผลการนำไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม
2. จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรบุคลากร และด้านสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลมากที่สุด หน่วยงานทุกระดับต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะหน่วยรับผิดชอบหลักขององค์กรที่รับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุน และถ่ายทอด/ประชาสัมพันธ์ ในภาพรวม ที่จะต้องจัดบรรจุไว้ในแผนเป็นวาระสำคัญของกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน มีความต่อเนื่องในการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การควบคุม ติดตาม การรายงานผล และประเมินผลได้อย่างชัดเจน
3. จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน พบว่า ด้านภาวะผู้นำ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านการสื่อสารภายใน ด้านนโยบาย ด้านค่านิยม/วัฒนธรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยที่องค์กรให้ความสำคัญน้อย ผู้บริหารควรดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะปัจจัยทั้ง 6 ตัว ถึงแม้ไม่มีอิทธิพล แต่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานอย่างมาก โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทุกด้าน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ทำให้การปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาสะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและผลักดันการนำเทคโนโลยีร่วมใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เพื่อการให้บริการประชาชนทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการให้บริการ ประชุม รายงาน ควบคุม ติดตาม ระบบออนไลน์
4. ผลักดันให้มีความสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลมาร่วมใช้ต่อการปฏิบัติงานขององค์กร โดยกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนและสำคัญในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีระบบการกำกับ ควบคุม ติดตาม รายงานผล และประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม
5. สร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อความโปร่งใสและลดความขัดแย้งในท้องถิ่น รวมถึงสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรกับประชาชน และสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อการดำเนินงาน

6. ผลักดันให้หน่วยเหนือกระจายอำนาจการตัดสินใจและการบริหารจัดการภายในองค์กรอย่างแท้จริง ปราศจากการแทรกแซง เพื่อกำเนินงานและการให้บริการประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีเอกภาพ โดยนำผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. กรมอนามัย. (2560). การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. กลุ่มงานยุทธศาสตร์และนโยบาย. (2560). ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2560 – 2569. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2564, จาก <http://www.dla.go.th>.
- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2553). การวิเคราะห์สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานต์ เสกขุนทด. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา. ฉะเชิงเทรา: ม.ป.ท.
- ชาญยุทธ พวงกำหยาด. (2559). การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์. (2559). การบริหารการเปลี่ยนแปลง: บทบาทของภาวะผู้นำและการสื่อสารในองค์การ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒ. (2562). กระบวนการสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับของประชาชนต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 5(1): 120-137.
- ธนบดี ฐานะขาลา. (2560). ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นพปฎล สุนทรนนท์. (2560). การบริหารภาครัฐไทย: ปัญหาแนวทางแก้ไขและประเด็นท้าทาย. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- ประวิช นิลวัชรเมณี. (2556). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- ปริญดา สุลีสถิร. (2556). รู้จักองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/>.
- ปิยากร หวังมหาพร. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์การภาครัฐ. MFU Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences, 9(2): 9-23.

- พิรพัฒน์ แก้วกัญญา. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิผลในการให้บริการ โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ยุติธรรม ปัทมะ. (2558). การปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น (The Local Administrative Reform). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- วรชัย สิงห์ฤกษ์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด. นนทบุรี: รายงานการวิจัย สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริชัย เพชรรัช. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2(2): 108-117.
- สุรพล ลอยใหม่. (2560). การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารกิจการภาครัฐในหน่วยงานสาธารณสุขในสามจังหวัดในเขตภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). คู่มือการจัดระบบการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance Rating). กรุงเทพฯ: พรีเมียร์โพร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 53(3): 8.
- เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์. (2561). ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 12(28): 187-196.
- หวน พินธุพันธ์. (2549). นักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนิวัช แก้วจำนง. (2550). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อัครกฤษ นุ่นจันทร์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับของประชาชนในการสร้างโรงงานกำจัดขยะชุมชน. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(1): 35-46.
- อำนาจ ชีระวนิช. (2547). การจัดการ. กรุงเทพฯ: ซี.วี.แอล.
- Blumel, Chistina M. (2000). *Foreign Aid, Donor Coordination and the Pursuit of Good Governance (Kenya)*. Maryland: University of Maryland.
- Creswell, J. W. (2015). *A concise introduction to mixed methods research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J.W., and Plano Clark, V.L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research* (2nd ed.). Thous and Oaks, CA: Sage.
- Daft, R. L. (2001). *Essentials of organization: Theory and design*. Cincinnati, Ohio: South Western College.
- Denzin, N.K. (1978). *The research act: A theoretical introduction to sociological methods*. New York: McGraw-Hill.

- Likert, R. (1981). **Management styles and the human component in leadership on the job: Guides to good supervision**. New York: AMACOM.
- Martin, A. (2008). Digital literacy and the digital society. In Lankshear, C., & Knobel, M. (Eds.) **Digital literacy: Concepts, policies and practices**. New York: Lang Pub.
- Thompson, S. K. (1990). Adaptive cluster sampling. **The American tatistical Association**, 85(412): 1050-1059.